

stěžovatelky, že mohlo by teprve ústní jednání v procesně technickém smyslu odvrátiti rozsudek pro zmeškání podle řečených předpisů a že takové jednání jest tu jen tehdy, když obě strany podle předpisů civilního řádu soudního zaujmou k nějakému tvrzení stanovisko a učiní vzájemná prohlášení, stalo se i to, neboť podle jednacího protokolu popřela žalovaná strana děj žaloby, čímž učinila prohlášení ve věci. Na tom nic nemění okolnost, že mezi přednes žalující a žalované strany ve-
 • psáno jest usnesení, že na návrh žalované strany bude projednáváno o námitce nepřislušnosti odděleně, ani okolnost, že při tomto a při pozdějších ústních jednáních bylo jednáno již jen o námitce nepřislušnosti, neboť obě strany učinily již také přednes ve věci, který svůj účinek podržel. Tvrzení stěžovatelky, že v prvním období řízení bylo jednáno toliko o námitce nepřislušnosti, jest v rozporu s jednacím protokolem ze dne 23. září 1927. Rovněž nerozhodnou jest okolnost, že později bylo námitce místní nepřislušnosti vyhověno a že na návrh žalující strany byla věc podle § 261 šestý odstavec c. ř. s. postoupena jinému soudu žalobcem označenému, že tento soud nařídil pak rok k ústnímu jednání a že se žalující strana teprve k tomuto roku nedostavila, neboť tím výsledky posavadního jednání nepozbyly účinku a nové jednání mělo býti provedeno s použitím jednacího protokolu sepsaného o prvním jednání a všech ostatních spisů sporu se týkajících a mělo býti zahájeno podle § 138 c. ř. s., jak již odvolací soud správně vyložil. Vždyť účelem předpisu § 261 odstavec šestý c. ř. s. bylo také, by výsledky dosavadního jednání nepřišly nazmar. Stále tu byl procesuálně účinný přednes žaloby, ke kterému musilo býti hleděno podle §§ 399 odstavec první a 442 odstavec druhý c. ř. s., takže jen podle těchto předpisů mělo býti postupováno. Jsou tedy nesprávnými názory stěžovatelovy, že onen jiný soud právem posuzoval věc jako úplně nový spor, že ústní jednání tam nařízené musilo býti posuzováno jako první ústní jednání ve věci, že tu nebylo přednesu, který by byl potřeboval důkazu a že rozsudek pro zmeškání podle §§ 396 a 442 první odstavec c. ř. s. byl na místě.

Čís. 7956.

Poštovní zaměstnanci.

Byl-li kdo přijat jako volná výpomocná síla úřednická a přidělen poštovnímu úřadu, platily pro něho předpisy vydané pro tuto skupinu zaměstnanců poštovní správou najmě i výnos ministerstva obchodu ze dne 18. října 1917, čís. 35.075.

Byl-li zaměstnanec důvodně propuštěn jako přebytečná síla, nemá právního nároku na požitky za t. zv. nemocenský rok.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1928, Rv I 1100/27.)

Žalobce, pensionovaný poštovní oficiant s titulem poštovního adjunkta, byl na svou žádost znovu přijat do služeb poštovních výnosem ministerstva pošt a telegrafů v Praze ze dne 9. dubna 1919 na zkoušku

jako volná úřednická síla výpomocná na dobu jednoho roku s nejvyšším denním platem podle místa zaměstnání. Výnos tento intimován žalobci výnosem ředitelství pošt a telegrafů pro Moravu v Brně ze dne 24. dubna 1919, jímž současně byl přidělen poštovnímu úřadu Olomouc 2, kdež také službu dne 1. května 1919 nastoupil. Po uplynutí roku byl žalobce ponechán ve službě dále. Denní jeho plat od 1. května 1919 až do 31. března 1923 činil 24 Kč, od 1. dubna 1923 byl však snížen na 20 Kč 40 h. Dne 27. června 1925 žalobce onemocněl a dne 30. června 1925 byl telegraficky sprostěn služby. Nato dne 11. července 1925 doručen mu výměr ředitelství pošt a telegrafů v Brně ze dne 30. června 1925, jímž mu sděleno, že se sprostění jeho stalo vzhledem k výnosu ministerstva pošt a telegrafů v Praze ze dne 9. června 1925, čís. 30.484/IV-25 z důvodů neschopnosti ke službě, s tím, že se jeho služební požitky počínajíc dnem 30. června 1925 současně zastavují a jenom výjimečně v dohodě s ministerstvem financí přiznává se mu podle § 16 (2) zákona ze dne 22. prosince 1924, čís. 286 sb. z. a n. odbytné 1.836 Kč jednou pro vždy. K pozdějšímu dopisu žalobcovu bylo mu však výnosem ředitelství pošt a telegrafů v Brně ze dne 18. července 1925 sděleno, že se jeho propuštění stalo podle § 16 (2) zákona ze dne 22. prosince 1924, čís. 286 sb. z. a n. V žalobě, o niž tu jde, domáhal se žalobce na československém státu zaplacení služebních požitků za dobu jednoho roku, tvrdě, že nebyl k službě neschopným, nýbrž pouze nemocným, pročež mu příslušel jako smluvnímu zaměstnanci nárok na služební požitky po dobu jednoho roku. Procesní soud první stolice žalobu zamítl mimo jiné z těchto důvodů: Pro rozhodnutí sporu nutno zodpověděti otázku, bylo-li okamžité propuštění žalobcovo skutečně odůvodněno, což dokázati jest věci strany žalované, jež právě na okamžitém zrušení smlouvy zakládá svou hlavní obranu. V té příčině odůvodňovala žalovaná strana okamžité propuštění žalobcovo jednak jeho neschopností ke službě, jednak jeho přebytností ve smyslu zákona ze dne 22. prosince 1924, čís. 286 sb. z. a n. Pokud se prvního důvodu týká, dovolávala se výnosu bývalého ministerstva obchodu ve Vídni ze dne 18. října 1917, čís. 35.075-P z r. 1917, jímž vydán služební řád pro výpomocné síly t. zv. ustanovení o poměru volných úřednických sil výpomocných, v nichž při neschopnosti ke službě jest okamžité propuštění výslovně připuštěno (odst. VII. čís. 3). Jest otázka, lze-li tohoto služebního řádu užití i na služební poměr žalobcův. Žalobce to odmítá, uváděje, že jediným podkladem jeho služebního poměru byl obsah přijímacího dekretu ze dne 24. dubna 1919, kdežto o oněch ustanoveních ani při uzavření smlouvy ani při složení slibu nebylo mu vůbec nic sděleno. Než tím není ještě použitelnost tohoto služebního řádu na žalobce vyloučena. Služební jeho poměr k státu nebyl povahy veřejnoprávní, nýbrž soukromoprávní, neboť jeho základem byla smlouva služební ve smyslu práva soukromého (§§ 1151 a násl. obč. zák.). Smlouva, kterou stát se svými zaměstnanci uzavírá, může býti ujednána s každým jednotlivcem zvlášť a míti pro každého různý obsah, nebo může býti pro všechny zřízence, kteří vstupují v týž poměr služební, obsahu téhož,

v kterémžto případě bývá její obsah upraven jednotlivě ve formě zvláštních služebních instrukcí (služebních řádů, pragmatik a pod.), státní mocí předem jednostranně vydaných. Každý, kdo v takový služební poměr vstoupí, projevuje již tímto vstupem mlčky souhlas s tím, by obsah jeho služebního poměru upraven a posuzován byl podle tohoto služebního řádu. Tím stává se tento řád součástí smlouvy služební (Hora: O příslušnosti ve sporech z poměrů služebních — Sborník věd právních a státních, roč. XII. sešit 1.). V souzeném případě přijat byl žalobce do služeb státu výslovně jako úřednická síla výpomocná, což jest technickým značením pro celou kategorii poštovního zaměstnanectva. Již z toho, že voleno toto technické označení, musilo žalobci, jako poštovnímu úředníku býti zřejmo, že vstupuje v tuto úřednickou kategorii a podrobuje se i služebnímu řádu pro ni vydanému, tedy v souzeném případě výnosu bývalého ministerstva obchodu ve Vídni ze dne 18. října 1917, čís. 35.075-P z r. 1917. Výslovného upozornění na tento výnos nebylo vůbec třeba, naopak bylo povinností žalobce vstupujícího ve služební poměr volné úřednické síly výpomocné s jeho obsahem se seznámiti. Jako živnostenský pomocník nemůže se omlouvatí neznalostí pracovního řádu v živnostenské provozově vyvěšeného (§ 88 a) živ. novely ze dne 8. března 1885 a textu živ. řádu ze dne 16. srpna 1907, čís. 199), nemůže toho činiti ani žalobce ohledně služebního řádu v úředním listě uveřejněného. Z těchto důvodů nesdílí soud žalobcův názor, má naopak za to, že zmíněný výnos bývalého ministerstva obchodu ve Vídni byl integrující součástí služební smlouvy žalobcovy a tudíž jejím podkladem. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Po stránce právní posoudil prvý soud věc správně, uznáv, že služební poměr žalobcův byl na základě výnosu bývalého ministerstva obchodu ve Vídni ze dne 18. října 1917, čís. 35.075, který jest podkladem jeho služební smlouvy se státem, platně dnem 30. června 1925 zrušen a že proto žalobní nárok není odůvodněn. Pokud odvolání brojí proti právnímu názoru, že výnos právě uvedený tvoří součást služební smlouvy žalobcovy se státem, stačí poukázat na případné a výstižné důvody napadeného rozsudku, s nimiž odvolací soud plně souhlasí. Soud prvý stolice šel ve svých úvahách vlastně ještě dále, než bylo nutno, když v důvodech rozsudku předpokládal, že žalobce své propuštění ze služby neuznával, neboť pro takový předpoklad není v přednesu žalobcově opory. Žalobce se nedomáhal, aby snad jeho sprostění služby bylo uznáno za neplatné, ani aby se mu dostalo náhrady za neodůvodněné a předčasné propuštění podle § 1162 b) obč. zák. (kterýžto nárok by byl ostatně již vyloučen uplynutím času podle § 1162 d) obč. zák.), nýbrž nárok žalobcův směřuje prostě k tomu, aby mu byly vyplaceny služební požitky z příčiny jeho onemocnění na základě výnosu ministerstva pošt a telegrafů ze dne 3. března 1921, čís. 13.085/I. po dobu celého jednoho roku, dnem 30. června 1925 počínajíc. Aby tento nárok mohl býti uznán za důvodný, předpokládalo by to jednak, by byl žalobce po tu dobu, za kterou se domáhá výplaty služebních požitků, ještě ve služebním poměru, jednak také, by byl po tuto dobu skutečně ne-

mocen a pro nemoc službu konati nemohl. Náhrada požitků podle citovaného výnosu přísluší totiž jen po dobu nemoci, nejdéle na dobu jednoho roku. Ježto není sporno, že žalobce byl dnem 30. června 1925 služby sprostěn, a tím přestal býti úřednickou výpomocnou silou, pozbyl zároveň i nároků na výplatu požitků po dobu nemoci, pokud tato nemoc po dnu 30. června 1925 ještě trvala. Ostatně žalobce ani netvrdil, že byl po celý rok od 30. června 1925 počínajíc skutečně nemocen, naopak tvrdil a chtěl dokazovati, že jest úplně schopen vykonávati službu. Bezpodstatnost žalobního nároku jest tedy očividná, a není proto ani potřebí zabývati se ještě druhým důvodem žalobcova propuštění ze služby, totiž jeho přebytností ve smyslu zákona ze dne 22. prosince 1924, čís. 286 sb. z. a n., kterýžto důvod byl žalovanou stranou uváděn pouze podpůrně. Podotýká se však k tomu, že také podle odst. VII. čís. 2 výnosu bývalého ministerstva obchodu ve Vídni ze dne 18. října 1917, čís. 35.075-P z r. 1917 bylo možno služební poměr žalobcův bez předcházející výpovědi zrušiti, když se stal postrádatelným následkem změných poměrů služebních.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Ze žalobcova dekretu ze dne 24. dubna 1919 jest zjevno, že byl přijat jen jako volná výpomocná síla úřednická a přidělen poštovnímu úřadu v Olomouci od 1. května 1919, tedy jako zaměstnanec určité služební skupiny, a nižší soudy správně doličily, že pro něho platily služební předpisy vydané pro tuto skupinu zaměstnanců poštovní správou, tedy i výnos ministerstva obchodu ze dne 18. října 1917, čís. 35.075, jímž byly právě upraveny služební poměry volných výpomocných sil úřednických, neboť jmenovací dekret ze dne 24. dubna 1919 neobsahuje ustanovení o jeho služebních povinnostech a právech. Jest též nesporno, že žalobce byl propuštěn dnem 30. června 1925 z výpomocné služby bez výpovědi. Žalobce domáhá se zaplacení plných služebních požitků ještě za celý rok, t. j. denního platu 20 Kč 40 h po 365 dnů, úhrnem 7.446 Kč a doličuje, že před propuštěním onemocněl ve službě, čímž prý jest odůvodněn jeho nárok na plné služební požitky po dobu nemoci, nejdéle po dobu jednoho roku. Žalobce buduje svůj nárok hlavně na výměru ředitelství pošt a telegrafů v Brně ze dne 30. června 1925, podle něhož byl prý propuštěn toliko pro neschopnost k výkonu služby (invaliditu), a doličuje, že tento propouštěcí důvod nebyl opodstatněn, poněvadž byl jen nemocen rheumatismem, nikoli naprosto invalidním, nýbrž že byl způsobilým konati lehčí práce a zdůrazňuje, že prý druhého propouštěcího důvodu »pro přebytnost« použila poštovní správa až když seznala, že první propouštěcí důvod nemůže obstáti. Než pro rozhodnutí souzené věci nezáleží na tom, který důvod poštovní správa při žalobcově propuštění zvláště zdůraznila, ježto jej mohla propustiti i bez udání důvodů a také nemusila žalobci oznámiti veškeré své důvody pro jeho propuštění, které mohla i za sporu uplatniti dodatně,

pokud by ovšem z okolností nevyplývalo, že se jich dříve vzdala. Avšak dovolací vývody neshodují se ani se spisy, neboť již z výměru ze dne 30. června lze zřetelně seznati, že při propuštění žalobce bylo hleděno též k ustanovení § 16 restričního zákona ze dne 22. prosince 1924, čís. 286 sb. z. a n., jenž v odstavci druhém výslovně přikazuje, by přebyteční, vypověditelní zaměstnanci byli propuštěni — a také tohoto důvodu poštovní ředitelství použilo ve skutečnosti při propuštění žalobce, když mu zároveň ve výměru přiznalo podle § 16 druhý odstavec restr. zákona odbytné ve výši tříměsíční částky stálých aktivních požitků 1.836 Kč. Měl tedy žalovaný československý stát zákonný důvod k propuštění žalobce, který byl ostatně žalobci výměrem ze dne 20. srpna 1925 podrobně vysvětlen. Tomu-li tak, netřeba se obíratí dovolacími důvody a úvahami, zda též propouštěcí důvod neschopnosti žalobcovy k výkonu služby byl opodstatněn a není důvodnou ani výtku vadnosti odvolacího řízení (§ 503 čís. 2 c. ř. s.), že o tomto propouštěcím důvodu nebyly provedeny důkazy žalobcem nabídnuté, když pro rozhodnutí věci stačil propouštěcí důvod podle § 16 druhý odstavec restr. zákona. Byl-li však žalobce důvodně propuštěn jako síla přebytečná, byl tím jeho služební poměr platně ve smyslu § 16 druhý odstavec restr. zákona zrušen a nemá ani právního nároku na požitky za tak zvaný nemocenský rok, jenž zásadně předpokládá, že zaměstnanec za trvání služebního poměru nemůže pro své onemocnění konati službu.

Čís. 7957.

Dopravní řád železniční.

Nároku na náhradu škody za ztracené zboží jest oprávněn domáhat se na dráze odesílatel, postoupil-li mu příjemce náhradní nárok. Pro platnost postupu toho se nevyžaduje zvláštní forma.

Třebas příjemce zboží nenavrhl dráze písemně, nýbrž telefonicky, by byl úbytek zboží zjištěn dráhou podle § 82 žel. dopr. ř., dráha však přes to vyhověla návrhu a navrhované zjištění bylo provedeno dráhou samou, byl nedostatek písemné formy prominut dráhou s konečnou platností.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1928, Rv I 1172/27.)

Žalující firma zaslala zboží firmě R. a J. Při odběru zboží zjistila firma R. a J., že část zboží chybí. Nárok proti dráze na náhradu škody postoupila firma R. a J. žalobkyni, jejíž žalobu proti dráze procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nelze sice souhlasiti s odvolacím soudem, že by žalující firma jako odesílatelka ztraceného zboží mohla z vlastního práva žalovati o náhradu, neboť podle § 99 (1) žel. dopr. ř. jest jenom ten oprávněn uplat-